सार्वजनिक आरोग्य विभागामार्फत सन २०१७ ते २०१९ या ३ वर्षाच्या कालावधीमध्ये ९.५० लक्ष वृक्ष लागवड, संगोपन आणि देखभाल या कार्यक्रमांतर्गत दिलेल्या उद्दिष्टासंदर्भात वर्षनिहाय नियोजन आराखडा व कृती कार्यक्रम तयार करुन त्याची अंमलबजावणी करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सार्वजनिक आरोग्य विभाग शासन परिपत्रक क्रमांकः संकीर्ण २०१६/प्र.क्र.८६/सम-२

> मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ तारीख: ३० डिसेंबर, २०१६.

वाचा

- 9) शासन निर्णय, महसुल व वन विभाग क्रमांक: साववि -२०१५/प्र.क्र.१३१/फ-११, दि.३१.०३.२०१६.
- २) शासन परिपत्रक सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक संकिर्ण २०१६/प्र.क्र.८६/सम-२, दि. ३०.०४.२०१६.
- 3) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्रमांक: साववि २०१६/प्र.क्र.८०/फ-११, दिनांक. १०.१०.२०१६

शासन परिपत्रक :-

जागतिक तापमानातील वाढ, हवामान आणि ऋतू बदल याची दाहकता आणि तीव्रता कमी करण्यासाठी मोठया प्रमाणात वृक्ष लागवड हाती घेण्याचे महत्व वैश्विक स्तरावर मान्य झालेले आहे. हया उपक्रमाचा भाग म्हणून उपरोक्त क्र. १ येथे नमूद शासन निर्णयान्वये दि. १ जुलै, २०१६ रोजी राज्यात एकाच दिवशी २ कोटी वृक्ष लागवड करण्याचा महत्वकांक्षी आणि धडक कार्यक्रम शासनाने हाती घेतला होता. या कार्यक्रमामध्ये शासनाचे सर्व विभाग सहभागी झाले होते. या अनुषंगाने सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत क्षेत्रिय यंत्रणांनी करावयाच्या कार्यवाहीबाबत सविस्तर सूचना उपरोक्त क्र. २ येथे नमूद शासन परिपत्रकान्वये निर्गमित करण्यात आल्या होत्या.

२. महसुल व वन विभागाने सन २०१७ ते २०१९ या ३ वर्षाच्या कालावधीत एकंदर ५० कोटी वृक्ष लागवडीच्या कार्यक्रमाचा वर्षनिहाय नियोजन आराखडा व कृती कार्यक्रम तयार करुन अंमलबजावणी करण्याबाबत उपरोक्त अ. क्र. ३ येथील शासन निर्णयान्वये आवश्यक त्या सूचना विहित केल्या आहेत. त्यासअनुसरुन सार्वजनिक आरोग्य विभागासाठी एकूण ९.५० लक्ष वृक्ष लागवडीचे उद्दिष्ट विहित करण्यात आले आहेत. त्यानुसार विभागाच्या अखत्यारीतील प्रत्येक रुग्णालयाने सन २०१७ ते २०१९

या तीन वर्षाच्या कालावधीत वर्षनिहाय किती वृक्ष लागवड करावी याबाबतचा उद्दिष्टिनहाय तपिशल सोबतच्या विवरणपत्र "अ" येथे देण्यात आला आहे. महसूल व वन विभागाच्या दिनांक १०.१०.२०१६ च्या शासन निर्णयातील मार्गदर्शक सूचनांनुसार कार्यक्रमाचा सुक्ष्म आराखडा तयार करणे, त्या त्या वर्षातील वृक्ष लागवडीसाठी अक्षांश व रेखांशासह स्थळ निश्चिती करणे, निकषाप्रमाणे खड्डे तयार करणे, जुन - जुलै मधील वृक्ष लागवड, वृक्ष लावडीचा प्रत्यक्षदर्शी अहवाल (Real Time Reporting) आणि अंतिमत: संगोपन या विषयी सदर शासन निर्णयात विहित केलेल्या कार्यपध्दतीप्रमाणे दिलेल्या कालमर्यादेत कार्यवाही करावी. तसेच याबाबतची माहिती यासोबतच्या विवरणपत्र - १ आणि २ मध्ये प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), नागपूर व सचिव (वने) यांना पाठवून त्याची प्रत शासनास सादर करावी.

3. या कार्यक्रमांतर्गत होणारा खर्च मंजूर तरतुदीमधून भागविण्यात यावा. तसेच, आवश्यक तेथे सी.एस.आर. फंडातून तरतूद उपलब्ध करुन घ्यावी जिथे निधीची अडचण असेल त्या ठिकाणी वन व सामाजिक वनीकरण विभागामार्फत मोफत रोपे देण्याचा प्रयत्न केला जाईल. त्याबाबतची आवश्यक ती नोंद आणि लेखा इत्यादीबाबत रोपे उपलब्ध करुन घेणारे कार्यालय आणि रोपे उपलब्ध करुन देणारे कार्यालय अशा दोन्ही कार्यालयांमार्फत ठेवण्यात यावी, तसेच, याबाबतची माहिती प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर, सचिव (वने) आणि सार्वजनिक आरोग्य विभागास पाठविण्यात यावी.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या <u>www.maharashtra.gov.in</u> या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेताक २०१६१२३०१०३३४७०३१७ असा आहे. हे शासन परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सं. रा. मोरे) उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

सहपत्रे :- विवरणपत्र १ व २.

प्रत,

- १. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २. मा. मंत्री, (सा. आ. व कु. क.), यांचे खजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

- ३. मा. राज्यमंत्री, (सा. आ. व कु. क.), यांचे खजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४. मुख्य सचिव, यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई -३२.
- ५. अपर मुख्य सचिव, सार्वजनक आरोग्य यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई- ३२.
- ६. सचिव, (वने) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई -३२.
- ७. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- ८. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (सामाजिक वनीकरण) महाराष्ट्र पुणे.
- ९. आयुक्त, राज्य कामगार विमा योजना, मुंबई.
- १०. आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई
- ११. संचालक आरोग्य सेवा, मुंबई.
- १२. प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र राज्य एड्स नियंत्रण संस्था, वडाळा, मुंबई.
- १३. अतिरिक्त संचालक, कुटुंब कुटुंब कल्याण कार्यालय, पुणे / मुंबई.
- १४. उपसंचालक आरोग्य सेवा, सर्व परिमंडळे.
- १५. जिल्हा शल्यचिकित्सक, सामान्य रुग्णालये (सर्व)
- १६. जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- १७. सर्व कार्यक्रम प्रमुख (सह संचालक), आरोग्य सेवा संचालनालय.
- 9८. सर्व सह सचिव / उप सचिव / अवर सचिव / कक्ष अधिकारी, सार्वजनिक आरोग्य विभाग.
- १९. निवडनस्ती / सम-२.

विवरणपत्र <u>- "अ"</u> सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या अधिपत्याखालील रुग्णालय आवार / परिसरामध्ये हाती घ्याचाचा वृक्ष लागवडीचा कार्यक्रम :-

अ.	वृक्षारोपणासाठी	संख्या	सन २०१७ ची उद्दिष्टे	सन २०१८ ची उद्दिष्टे	सन २०१७ ची उद्दिष्टे		
क्र.	संभाव्य स्थळे		एकूण ७५ हजार वृक्ष	एकूण २.५० लक्ष वृक्ष	एकूण ६.२५ लक्ष वृक्ष		
			लागवड करणे.	लागवड करणे.	लागवड करणे.		
9	सुपर स्पेशालीटी	?	प्रत्येकी १०० x २ =	प्रत्येकी ३०० x २ =	प्रत्येकी ५०० x २ =		
	रुग्णालये		२००	ξ 00	9000		
२	जिल्हा रुग्णालये	२३	प्रत्येकी ५० x २३ =	प्रत्येकी १२५ x २३ =	प्रत्येकी ६०० x २३ =		
			9940	२८७५	93८००		
3	मनोरुग्णालये	8	प्रत्येकी ५० x ४ =	प्रत्येकी १२५ x ४ =	प्रत्येकी ५०० x ४ =		
			२००	400	2000		
8	उप जिल्हा	ረ६	प्रत्येकी ५० x ८६ =	प्रत्येकी ९० x ८६ =	प्रत्येकी ५०० x ८६ =		
	रूग्णालये		8300	0080	83000		
4	महिला रुग्णालये	93	प्रत्येकी ५० x १३ =	प्रत्येकी ९० x १३ =	प्रत्येकी ४०० x १३ =		
			६५०	9900	५२००		
દ્દ	ग्रामीण रुग्णालय	340	प्रत्येकी २० x ३५० =	प्रत्येकी ६० x ३५० =	प्रत्येकी ३०० x ३५० =		
			9000	२१०००	904000		
(9	प्राथमीक आरोग्य	9800	प्रत्येकी १० x १४००=	प्रत्येकी २५ x १४०० =	प्रत्येकी ६० x १४०० =		
	केंद्रे.		98000	34000	८ ४०००		
۷	प्राथमीक आरोग्य	(9000	प्रत्येकी १० x ७००० =	प्रत्येकी २५ x ७००० =	प्रत्येकी ६० x ७००० =		
	उप केंद्रे.		90000	904000	820000		
9	अतिरिक्त संचालक /	3	प्रत्येकी ५० x ३ =	प्रत्येकी १५० x ३ =	प्रत्येकी ३०० x ३ =		
	सह संचालक (कु.		940	840	९००		
	कु.), (क्ष.रो./ कु.रो.),						
90	(हिव. व हत्तीरोग) पुणे. राज्य कामगार विमा	98	प्रत्येकी २०० x १४ =	प्रत्येकी ४०० x १४ =	गर्गकी १००० ४ ०४ —		
10	योजनेची कार्यालये	10	76401 200 x 18 =	प्रत्यमा ४०० x 18 = पुद्दुवव	१८०० १८००		
	व संबंधीत सेवा		4000	7400	Υ ΕΟΟ		
	दवाखाने (सर्व) .						
99	ब्युरो कार्यालये, पुणे	3	प्रत्येकी २५ x ०३ =	प्रत्येकी ७५ x ३ = २२५	प्रत्येकी १२५ x ३ =		
	-301 4/1410/4, 391	~	954477 ~~23 X 03 =~~	//·ЧЧ// U) / Y — ₹₹Ŋ	304		
एकण	 वक्ष लागवड	८८९८	१००५२५	२५०१६०	६८५०७५		
15, 2	सन २०१७ ते २०१९ या तीन वर्षात करावयाची एकूण वृक्ष लागवडीची संख्या १०३५७६०						
राम रचाठ रा रचार वा राम वनारा वरराववाचा रक्ष्म व्यव रामवाचा राज्या							

टिप: वरीलप्रमाणे नेमूण दिलेले वृक्ष लागवडीची संख्या सर्व रुग्णालयांना अनिवार्य करण्यात येत असून, जागा उपलब्धतेनुसार काही रुग्णालयातील वृक्षांची संख्या कमी करुन ती अन्य रुग्णालयात वाढविण्यात यावी.

<u>विवरणपत्र - १</u>

Online Format For 9.50 Lakhs Tree Plantation

3. PIT Digging

Division	District	Taluka	Villag e	Compartment No./Gate No.	Latitude - Longitude	Plantation Target	PIT / Trench Achievement During the Month		Total	Perce ntage of PITs Com plate d		
							Feb.	Mar.	Apr	May		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	One Time Entry										= 8+9+10 +11	

4. Planting

Division	District	Taluka	Village	Compartment No./Gate No.	Latitude - Longitude	Plantation Target	Total No. PITs	Percentage of Planting
1	2	3	4	5	6	7	9	10
			= 9 / 7					
			*100					

$\sim$				_
विद	रण	पित्र	_	Q

जिल्ह्याचे नांव :- -----

दिनांक १ जुलै, २०१७ ते दिनांक ३० जून, २०२० पर्यंत या तीन वर्षांत केलेल्या वृक्षारोपणाची माहिती व वृक्षांचे जिवंत राहण्याचे प्रमाणाची आकडेवारी दर्शविणारे विवरणपत्र.

(त्रेमासिक अहवाल)

अ.क्र.	वृक्षारोनासाठी निवडलेली स्थळे	वन व सामाजिक वनीकरण विभागाकडून प्राप्त झालेल्या रोपांची संख्या	सहभाग	दिनांक १ जुलै, २०१७ रोजी लागवड केलेल्या रोपांची संख्या.	जिवंत रोपांची संख्या व टक्केवारी	शेरा
9	२	3	8	ч	દ્દ	(9

( )
जिल्हा शल्यचिकित्सक,
सामान्य रुग्णालय ------ जिल्हा
( )
जिल्हा आरोग्य अधिकारी
जिल्हा परिषद -----

जिल्हा शल्यचिकित्सक व जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांनी विवरणपत्र- १ व २ प्रमाणे स्वतंत्ररित्या त्रेमासिक अहवाल शासनास न चूकता सादर करावा.